

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра соціальної роботи та педагогіки вищої школи

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ХХІ СТОЛІТТЯ
підготовки бакалавра

Луцьк –2026

Силабус освітнього компонента «Технології формування навичок XXI століття»
підготовки здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Розробник: Белкіна-Ковальчук Олена Віталіївна, кандидат педагогічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми
Соціальна робота. Соціальна педагогіка:

(проф. Чернета С.Ю.)

Гарант освітньо-професійної програми
Соціальне забезпечення

(доц. Колосок А.М.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

протокол № 10 від 28 січня 2026 р.

Завідувач кафедри:

(проф. Чернета С.Ю.)

© Белкіна-Ковальчук О.В., 2026 р.

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	23 «Соціальна робота», 231 «Соціальна робота», «Соціальна робота. Соціальна педагогіка», 232 «Соціальне забезпечення», «Соціальне забезпечення», Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти	Вибірковий
Кількість годин/кредитів <u>150/5</u>		Рік навчання <u>4</u>
		Семестр <u>7</u> -ий _____
ІНДЗ: <u>немає</u>		Лекції <u>10</u> год.
		Практичні(семінарські) <u>20</u> год.
		Самостійна робота <u>110</u> год.
		Консультації <u>10</u> год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача (- ів)

ППП Белкіна-Ковальчук Олена Віталіївна,
Науковий ступінь кандидат педагогічних наук,
Вчене звання доцент
Посада доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи
Контактна інформація
Телефон: +380502789814,
Електронна пошта: belkina-kovalchuk.olena@vnu.edu.ua
Дні занять <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу.

21 ст. диктує власні умови життя. У зв'язку з технологізацією та роботизацією, багато професій буде не потрібними або модифікуються. Розвиток наскрізних умінь і навичок є важливою частиною підготовки до роботи в майбутньому. Робота буде вимагати не лише якихось навичок з конкретного предмета, а також і м'яких навичок (вирішення проблем, творче мислення, здатність працювати в команді, креативність тощо) для легшої адаптації до швидкозмінних умов.

Вивчення курсу сприятиме оволодінню різними методами та прийомами, які розвивають ключові навички ХХІ ст., методам інтерактивної взаємодії.

Силабус вибіркового освітнього компонента «Технології формування навичок ХХІ століття» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

2. Метою вивчення освітнього компонента є формування знань здобувачів вищої освіти про сутність та ключові навички ХХІ ст. та розвиток у них умінь, які є критично важливими в сучасному світі для професіоналів у будь-якій сфері.

Основними **завданнями** вивчення освітнього компонента «Технології формування навичок ХХІ століття» є формування важливих життєвих умінь (критичне мислення, емоційний інтелект, міжособистісна комунікація, фінансова грамотність тощо) та навичок їх використання в особистісній та професійній сферах.

3. Soft skills: критичне мислення, міжособистісна комунікація, логічна аргументація,

стресостійкість та гнучкість, вміння управляти конфліктами та ін.

Під час опанування ВОК «Технології формування навичок XXI століття», ЗО розвивається, зокрема:

вміння використовувати знання про емоції для розвитку емоційного інтелекту, управління власними емоціями, здатність до емпатії;

адаптивність до змін та стійкість до стресу;

лідерські якості для соціального впливу;

вміння використовувати навички міжособистісної взаємодії, володіння ефективними техніками комунікації;

власна фінансова грамотність;

вміння використовувати тайм-менеджмент для планування та досягнення власної мети;

вміння приймати рішення та брати на себе відповідальність.

4. Структура освітнього компонента

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Ключові компетенції 21-го століття: топ-10 навичок, які потрібні майбутньому фахівцю						
Тема 1. Критичне мислення як характеристика сучасної особистості		2	2	11	1	Практичне/10/РМГ, ІРС, ТР
Тема 2. Природа емоцій. Емоційний інтелект		2	4	22	2	Практичне/20/РМГ/ІР, ТР
Тема 3. Навички ефективної комунікації.		2	2	11	1	Практичне/10/ІР/РМГ, ІРС, ТР
Тема 4. Вміння управляти конфліктами. Асертивна поведінка		2	2	11	1	Практичне/10/РМГ, ІРС, ТР
Тема 5. Вміння приймати виважені рішення		-	2	11	1	Практичне/10/ІРС, РМГ, ТР
Тема 6. Логічна аргументація та переговори		2	4	22	2	Практичне/20/РМГ, ІРС, ТР
Тема 7. Фінансова грамотність: основи та правила		-	2	11	1	Практичне/10/РМГ, ІРС, ТР
Тема 8. Як розвинути в собі компетенції лідера: ключові навички		-	2	11	1	Практичне/10/РМГ, ІРС, ТР
Разом за модулем	150	10	20	110	10	100
Види підсумкових робіт (за потреби)						Бал
Всього годин/ Балів	150	10	20	110	10	100

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання

Змістовий модуль 1. Ключові компетенції 21-го століття: топ-10 навичок, які потрібні майбутньому фахівцю

Тема 1. Критичне мислення як характеристика сучасної особистості

Сформулюйте декілька запитань, які, на вашу думку, зазвичай ставлять собі люди, що мислять критично.

Підібрати кілька різнопланових оголошень або реклам та прочитати їх як людина, що мислить критично (прокоментувати або поставити відповідні запитання).

Практика: метод “6 капелюхів”, метод “5 “чому”?”, “Подвійний щоденник” та ін.

Тема 2. Природа емоцій. Емоційний інтелект

Практика психологічних технік відновлення внутрішніх ресурсів та регулювання емоцій.

Протягом тижня вести щоденник вдячності. Аналіз результатів.

Тема3. Навички ефективного комунікації.

Складові комунікативного процесу.

Бар’єри ефективного комунікації.

Практика: активне слухання

Тема 4. Вміння управляти конфліктами. Асертивна поведінка

Стратегії поведінки у конфлікті

Визначити сласний стиль поведінки в конфліктній ситуації за методикою К. Томаса

Практика. Рекомендації до асертивної комунікації.

Тема 5. Вміння приймати виважені рішення

Алгоритм прийняття рішень

Квадрат Декарта

Практика.

Тема 6. Логічна аргументація та переговори

Структура аргументу

Алгоритм побудови різних видів аргументів

Спростування аргументів опонента

Практика

Тема 7. Фінансова грамотність: основи та правила

Ведення бюджету

Подушка безпеки

Фінансовий план

Практика

Тема 8. Як розвинути в собі компетенції лідера: ключові навички

Особистість лідера

Типологія лідерства

Шлях до лідерства

Створити пам'ятку лідеру

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти ОК «Технології формування навичок XXI століття» здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового модульного контролю знань згідно «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки» від 26.06.2025 р. Завдання поточного контролю – перевірка навчальних досягнень здобувачів освіти. Завдання підсумкового контролю – перевірка розуміння і засвоєння здобувачами освіти програмового

матеріалу загалом, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання засвоєних знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми ОК тощо. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою.

Формою контролю вивчення ОК «Технології формування навичок XXI століття» є залік. Максимальна кількість балів за поточний контроль з освітнього компонента – 100 балів. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, робота в малих групах, індивідуальна робота здобувачів освіти, виступи на практичних заняттях, участь у дискусіях та дебатах, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних науково-дослідних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, тощо. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначено у таблиці 2 силабуса освітнього компонента. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми. Оцінювання тем для самостійної роботи, які виносяться на самостійне опрацювання здобувачами освіти і не розглядаються під час аудиторних занять, контролюються під час підсумкового модульного контролю, підсумкового контролю.

Згідно із Силабусом ОК здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, спортивних змаганнях, мистецьких конкурсах тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету. При цьому загальна кількість балів за поточну роботу, у випадку ОК, де передбачено залік, не може перевищувати, як правило, 100 балів.

Результати поточного контролю знань здобувачів освіти вносяться до електронного журналу успішності і сумуються під час виставлення підсумкового бала з ОК.

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які визначені силабусом ОК (оцінювання за шкалою від 0 до 100).

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), він має право відпрацювати пропущені заняття на консультаціях за графіком, затвердженим на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100.

У день складання заліку за основною сесією заборонено проводити додаткові опитування здобувача освіти, а також здобувач освіти не має права дозвлати будь-який вид робіт, передбачений силабусом освітнього компоненту.

Політика щодо дедайнів та перескладання. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100.

Повторне складання заліків, екзаменів допускається не більше як два рази з кожного ОК: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності

здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час контрольних та самостійних робіт, іспиту заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Основні види відповідальності здобувачів освіти за порушення академічної доброчесності (ч.6 статті 42 Закону України «Про освіту»): повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); відрахування з університету; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання.

У випадку таких подій – реагування відповідно до Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, працевлаштування, участь у програмі академічної мобільності, здобуття освіти за іншою спеціальністю (освітньою програмою), навчання за програмою «Подвійний диплом», тривале відрядження за основним місцем роботи, станом здоров'я, перебування у відпустці в зв'язку з вагітністю та пологами або для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, наявність статусу особи з особливими освітніми потребами) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком (див. Положення про організацію освітнього процесу здобувачів освіти за індивідуальним графіком навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки).

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою здобуття освіти у ВНУ імені Лесі Українки здійснюється відповідно до Положення про підготовку здобувачів за дуальною формою здобуття освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки від 29.08.2025р. Години, форма навчання та особливості організації освітнього процесу визначаються на семестр (поточний навчальний рік) та відображаються в індивідуальних графіках навчання здобувачів освіти та програмі навчання.

В процесі вивчення ОК під час проведення занять можуть використовуватись технології дистанційного навчання через мережу «Інтернет» в умовах карантинних обмежень, воєнного стану; навчанні здобувачів освіти під час хвороби; участі у дистанційних олімпіадах, конкурсах; отриманні консультацій тощо (див. Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки). Навчання осіб із особливими потребами передбачає залучення додаткових технологій дистанційного навчання під час здійснення всіх видів підготовки, включаючи професійно-практичну, з урахуванням особливостей розвитку здобувачів освіти. Під час організації освітнього процесу в Університеті технології дистанційного навчання можуть використовуватись при проведенні навчальних занять, контрольних заходів, а також при забезпеченні самостійної роботи.

Визнання результатів навчання, отриманих здобувачами вищої освіти у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, курсовій роботі (проекту), контрольній роботі тощо, які

передбачені програмою (силабусом) освітнього компонента (Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки).

Здобувачі вищої освіти можуть долучатися до оновлення змісту ОК шляхом подання пропозицій викладачу. Електронна адреса викладача для таких пропозицій: belkina-kovalchuk.olena@vnu.edu.ua

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є залік, що полягає в оцінці знань здобувачів освіти під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом освітнього компонента в діапазоні від 0 до 100 балів. Мінімальна позитивна кількість балів – 60.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку, як правило, – 100. На ліквідацію академічної заборгованості (складання заліку) виносяться тестові завдання та практичні вправи, які складаються відповідно до питань, винесених на залік.

Орієнтовні питання до заліку

1. Сутність та головні ознаки критичного мислення особистості.
2. Види та роль запитань.
3. Поняття емоції, емоційні стани. Базові емоції (за П. Екманом). Колесо Плутчика.
4. Емоційний та соціальний інтелекти.
5. Поняття комунікації. Складові комунікативного процесу.
6. Бар'єри ефективної комунікації.
7. Техніка активного слухання
8. Особливості “Ти-висловлення”, “Я-висловлення”.
9. Стили поведінки в конфліктних ситуаціях.
10. Асертивна поведінка
11. Аргумент. Структура аргументу
12. Види аргументів. Алгоритм побудови різних видів аргументів
13. Спростування аргументів опонента
14. Техніки прийняття виважених рішень
15. Фінансова грамотність: базові принципи, правила
16. Лідер. Типологія лідерства

VI. Шкала оцінювання

Робота на практичному занятті комплексно оцінюється науково-педагогічним працівником, враховуючі такі критерії: правильність одержаних відповідей; повнота та логічність відповіді; наявність висновків та ілюстративних прикладів.

Результат самостійної роботи здобувачів вищої освіти (завдання для самостійного опрацювання) оцінюються під час практичних занять із відповідної теми і є складовою частиною загальної кількості балів за практичне заняття.

Оцінювання тем для самостійної роботи, які виносяться на самостійне опрацювання здобувачами освіти і не розглядаються під час аудиторних занять, контролюються під час підсумкового модульного контролю, підсумкового контролю.

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

9-10 балів - Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом за відповідною темою, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань,

в т.ч. самостійної роботи, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки, представляє результати виконання завдань для самостійної роботи за умови особистого представлення виконаного завдання на практичному занятті.

7-8 балів - Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом за відповідною темою, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, в т.ч. самостійної роботи, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.

5-6 балів - Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу за відповідною темою, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень та понять.

3-4 бали - Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.

1-2 бали - Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не володіє навчальним матеріалом за відповідною темою та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань, однак присутній на практичному занятті та бере участь в інтерактивній взаємодії.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Olena Bielkina-Kovalchuk Development of resilience of students in the educational process. SCIENCE AND EDUCATION IN THE THIRD MILLENNIUM: Information Technology, Education, Law, Psychology, Social Security and Work, Management. International collective monograph. Institute of Public Administration Affairs. Lublin, Polska, 2024. P. 106-144.
2. Білоцерковська І. Книга обіймів. Київ. Видавництво “Білка”, 2025. 247 с.
3. Лівін М., Полудьонний І. Простими словами. Як розібратися у своїх емоціях. 2-ге вид. Київ : Наш формат, 2021. 264 с.
4. Надурак В. Критичне мислення: поняття та практика. Філософія освіти. Philosophy of Education. Філософська методологія і освітні технології. 2022. 28 (2). . 129-147. URL: <https://philosopheducation.com/index.php/philed/article/download/739/644>
5. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / авт. кол.; К., 2019. 272 с.
6. Хейбер Д. Критичне мислення. Видавництво ArtHuss. 2023. 236 с.
7. Bradley Simon & Price Nicole CRITICAL THINKING. Proven Strategies To Improve Decision Making Skills, Increase Intuition And Think Smarter! 100 p.

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Ти як? URL : <https://howareu.com/materials/zavantazhui-aptechku-psykholohichnoi-samodopomohy>